

Intervju med nationalförsamlingens talman Ricardo Alarcón

Först nominerar de, sedan väljer de

Utomlands finns föreställningen att valen här saknar betydelse eftersom det bara finns en partiorganisation. Hur fungerar det kubanska valsystemet ur demokratisk synpunkt?

Alarcón: Vi befinner oss nu mitt i valprocessen. Och i den finns en av de grundläggande skillnaderna mot den förhärskande modellen för politiska val, där väljarna bara kan välja mellan de kandidater som partiapparaterna vaskat fram. Medborgarna har små möjligheter att påverka de alternativ de ställs inför. Sedan början av september pågår nu över hela Kuba nomineringsmöten i varje kvarter/valdistrikt där väljarna själva föreslår kandidater till kommunfullmäktige för att sedan, den 21 oktober välja mellan dem. De kan också föreslå sig själva, det är inte så vanligt, men det går.

Den mediala valpropagandan begränsas till uppmaningar att delta och att välja den som de tror bäst kan utföra jobbet som valdistriktets ledamot i kommunfullmäktige och företräda grannarnas intressen. Om ingen av de kandidater som grannarna i valdistriktet nominerat får minst 50 procent av rösterna blir det en ny valomgång två veckor senare mellan de två som fått flest röster, och en tredje omgång om ingen av dem heller fått mer än 50 procent av avlagda röster.

I de flesta länder kan väljarna, om de valda inte håller sina löften, bara vänta till nästa val om 4-5 år för att välja en annan, i de flesta fall ett annat parti, inte person. Vad har de kubanska väljarna för alternativ om de blir missnöjda?

Alarcón: Det är en enkel sak, väljarna i ett distrikt kan närsomhelst återkalla mandatet och välja en ny företrädare till kommunfullmäktige. På senare tid har jag valts till min hemkommuns ledamot i nationalförsamlingen. Det första året blev jag inbjuden till kommunfullmäktiges sammanträde för att diskutera om de skulle avsätta sin ordförande och välja en ny. Det blev en livlig diskussion, några var för, andra mot. Så begärde en man ordet som hade lång erfarenhet i kommunen och sa: "Låt oss inte göra så stor sak av detta, i vår kommun har ingen fullmäktigeordförande suttit sina fem år, alla har blivit utbytta under mandatperioden."

Det finns inga tidsgränser och inga andra begränsningar heller när det gäller att återkalla ett mandat, utom att det är flertalets vilja. Men det ska ju inte missbrukas, vi kan inte hålla på och byta en gång i månaden.

I den bild av Kuba som sprids i omvärlden försöker man förlöjliga valen på olika sätt också för att valdeltagandet är så högt, över 90 procent.

En ganska typisk vallokal i Havanna

Alarcón: Det finns en enkel förklaring till det höga valdeltagandet. Väljarna lägger sin röst på personer som de känner, som de själva nominerat, som bor i närheten, som inger förtroende. Det är stor skillnad till valen i andra länder där kandidaterna tapetserar väggarna med sina affischer, där de ler och lovar guld och gröna skogar.

För det andra, om det är något som är enkelt på Kuba så är det att rösta. Vallokalerna ligger tätt, väldigt nära där folk bor, ett eller två kvarter bort. Det gör det enklare att gå och rösta än om vallokalerna ligger på avstånd. Röstlängderna är en annan sak. Den som reser runt på ön på valdagen kan kolla sitt namn på röstlängden som är uppsatt runt om i kvarteret, i närbutiken, andra butiker och lokaler, så att alla kan kontrollera dem. Om jag saknas kan jag se till att jag kommer med. Men jag kan också se om någon som inte hör dit är uppsatt, du till exempel som är argentinare. När jag går och röstar vet jag också hur många andra det är som ska rösta på den lokalen. Och när valet är klart och rösterna ska räknas inbjuds alla som vill att övervaka rösträkningen. Jämför det med situationer där folk inte vet hur många som kan välja på varje lokal, hur många som gjorde det, och inte ens resultatet.

(Utdrag från längre intervju i argentinska Tiempo).

Sammandrag Walter Lippman

Översättning Eva Björklund